

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falú” Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—08.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Műfiszteri díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bádlós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Egyedőltre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 35. szám.

Vasárnap, augusztus 28

A kartellörvény végrehajtásának eddigyi eredményei.

**Az Árelemző Bizottság számos iparcikknél máris komoly
árcsökkenést ért el.**

A kartellörvény alapján kifejtett működéséről a kereskedelemügyi minisztérium részletes jelentést terjesztett Kenéz Béla dr. kereskedelmi miniszter elé. E jelentésnek a nyilvánosságot érdeklő adatai az alább következők:

A törvény értelmében a kartellmegállapodásokat 1931. évi november 30-ig a kereskedelemügyi miniszternek be kellett mutatni. Összesen 256 kartel jelentkezett e határidőre. Ezek közül nemzetközi kartel, vagyis olyan, amely-

ben külföldi felek is résztvesznek 71, magyar résztvevők között Magyarország területén belül pedig érvényben van 160 kartel.

A magyar vállalatok között létrejött 185 kartelből 90 kvótális és árkartel, 30 csupán árkartel, 19 kvótális vagy kontingenskartel, 5 kondíciókartel és 31 versenytitalmi kikötést, vagy üzembeszüntetést tartalmaz. Tíz különféle kisebb jelentőségű, többnyire helyi kartel. A 185 magyar megállapodás az iparágak között ekként oszlik meg:

A „Gyöngyös bokréta” egyik csoportja, kalocsai leányok és legények kórtáncot járnak a Nemzeti Színház színpadán.

nehézipar 67, gyógyszer és vegyészeti ipar 35, építkezési anyag 18, papíripar 6, textilipar 13, élelmiszeripar 18, gumiipar 3, bőripar 3, üvegipar 2, villamosáramszolgáltatás 13, megoszlik különböző iparágakra 7.

A kereskedelmi minisztérium a beterjesztett megállapodások felülvizsgálata alapján azt észlelte, hogy több megállapodás magából a szerződésből kitűnőleg közszemből aggályosnak látszik. A bemutatott megállapodások anyagának felülvizsgálata után ezeket az aggályosnak látszó kartelszerződéseket a februárban megalakult kartelbizottság elé terjesztette. Ugyancsak a kartelbizottság részéről leendő kivizsgálás alá kerül a földmivelésügyi miniszter panaszára a termelést veszélyeztető áremelések megakadályozása érdekében több ipari kartel és pedig a cement, a juta, zsák, a kocsikenőcs, horganylemez, sodronyfonat, rudvas és lenolaj tárgyában fennálló kartelek.

A kartelbizottság eddigi munkájáról a jelentés a következőkben számol be: feloszlattott két kartelt és pedig a közszállításra létrejött röntgen és diatermiás készülékek karteljét, valamint a kiskunhalasi tengeribeváslási kartelt. A budapesti magkereskedők vetőmageladási kartelje a vizsgálat folyamán május 1-én önként megszűnt.

A lefolyt vizsgálatok folytán a következő intézkedések történtek a közönség és a fogyasztás védelmére: a posztógyárak kartelszerződésének azt a kikötését törölte a kartelbizottság, hogy a belföldi számlákat aranyfrankban, vagy svájci frankban állították ki, mert ez a kikötés a pengő értékét kedvezőtlen színben tüntethette volna fel.

A mézskartelnek a tapolcai közbirtokosság mézgyára elleni árharcában a bizottság a felek között vizsgálat után kedvező egyességet hozott létre, míg a kecskeméti helyi fakereskedelmi kartel elleni vizsgálat eredményeképpen az árakat normális színvonalra szállította le.

A kartelbizottság részéről vizsgálat van folyamatban a következő kartelek ellen: a gummicikkek forgalmára és az elektromos cikkek forgalmára létrejött kartelek ellen azért, mert a szerződések olyan pontot tartalmaznak, hogy a szerződéses bírságokat, illetve kötbéreket az esetben is végre lehet hajtani, ha a végrehajtás bármi okból felvételre függesztve. Az elektromos cikkek kartelje ellen panasz folytán folyik a vizsgálat annak megállapítására, hogy közgazdaságilag megokolt-e a kartel fenntartása és hogy nem ütközik-e a közgazdaság érdekeibe azért, mert a kartel megszervezte az összes jelentősebb kereskedőket és így más gyár a kereskedőknek nem tud eladni.

Vizsgálat folyik a folyékony malátakivonatok gyártására létrejött ugynevezett Textmalt és Pékmalt kartelek ellen, mert a kartelek megalakulásakor az árakat megokolatlanul emelték.

Vizsgálat folyik a borjubőr bevásárlási kartel ellen a nyersbőrök árainak a mezőgazdaságra káros, megokolatlan lenyomása miatt. Ezenkívül vizsgálat folyik abban az irányban, hogy az egyéb nyersbőrök bevásárlására nem működik-e bejelentetlen kartel.

Az árak megokolatlanul magas volta miatt vizsgálat folyik az enyvekartel, valamint a horganylemez és sodronyfonat-kartel ellen, ugyszintén az épület-burkolólap kartel ellen, utóbbi ellen a szakmabeli vállalkozók egy részének megokolatlan magas árainak való kiszolgáltatása miatt. A növényvédelmi szerek nemrégiben alakult kartelje ellen is folyamatban van a vizsgálat ugyancsak az árak megokolatlannak látszó magassága miatt.

A bizottság rendbirságolási eljárását indított a bemutatás rosszhiszemű, igazolatlan elmulasztása miatt a mátészalkai fakereskedők, a kiskvárdai fakereskedők kartelje, a gallérkartel és a növényvédelmi szerek kartelje ellen. Ezekben bírói határozat még nincsen.

A kartelbíróóság rövid uton, kisebb bejelentések alapján orvosolta az oxigén-kartel, a cukor-kartel, a szénsav-kartel ellen kisebb rendelkezések miatt beérkezett panaszokat.

A kartelbizottságot az árak leszorítására irányuló

munkájában hathatósan támogatta az Árelemző Bizottság, amely szorosán együttműködött a kartelbizottsággal. Az Árelemző Bizottság működése folytán eddig az árakban a következő csökkenések történtek: Egyiptomi pamutfonal 16%-kal, jutaszák 16—18%, mezőgazdasági vas 10%, mezőgazdasági szén és brikett 10%, adómentes gázolaj 50 fillér pro q, mezőgazdasági motalko 23%, adómentes petróleum 50 fillér pro q, adóköteles petróleum 24%, adómentes motorbenzin 4.5%, mezőgazdasági gépolaj 12—20%, traktorolaj 15—20%, importolaj 5—15%, kocsikenőcs cca. 30%, gépkenőcs cca. 30%, lenolaj 8%, mezőgazdasági üveg 5%, cement 3.5%, szurok 3%, lőszer cca. 30%, iskolai papírúru 4—7%, iskolai írószer 5—40%, elemi iskolai könyv 25%, középiskolai könyv 15%, képfestőbőr 5%, növényvédelmi szerek 10—25%, oxigén cca. 14%, enyv 6%, csávázószerek 20—35%.

Az Árelemző Bizottság tárgyalásai és közbelépése folytán a gyárakkal megállapodás létesült igen olcsó népruházati anyagok szállítására. Tárgyalás alatt van a keményítő, a pék- és cukrászipari mellékanyagok, az ifjusági torna, levente- és cserkész-ruhaneműek és a mezőgazdaság részére szolgáló összes kenőolajok árának leszállítása.

De az Árelemző Bizottság működése és a kartelhatóságok tevékenysége már önmagában utját állta a további áremeléseknek, ami kiderül abból, hogy a július hó 1-e óta eltelt másfél hónap alatt a megvizsgált cikkek közül 95 százalékban volt áremelkedés.

Itt említjük meg, hogy a szénkereskedő kartel megbízottai augusztus hó 17-én megjelentek a kereskedelemügyi miniszternél és kijelentették, hogy a kartelbizottság javaslatára a miniszter által hozzájuk intézett kívánságnak mindenben hajlandók magukat alávetni. Az árkérdésben pedig az Árelemző Bizottság határozatához alkalmazkodni fognak.

A kereskedelmi miniszter nemcsak a szénkereskedőkre, de a szénbányákra is hatást kíván gyakorolni a tekintetben, hogy olcsóbb árakon juttassák a nagykereskedőkhöz a szenet, hogy az árleszállítás így minden vonalon érvényesüljön. Közölte a miniszter, hogy törekvése arra irányul, hogy a közönség az eddiginél olcsóbb áron kapja a szenet és ezért a közérdekű szempontok figyelembevételére hívja fel a bányákat.

Szeptember 5-én nyílik meg a nemzetközi gazdasági értekezlet Stresában.

A közép- és keleteurópai államoknak Lausanneban elhatározott gazdasági konferenciája szeptember 5-én ül össze Stresában (Olaszország), ahol a magyar kormányt Teleszky János ny. miniszter és Prónay György báró volt földmivelésügyi államtitkár képviseli. Az értekezletet George Bonnet hívta össze, akit Lausanneban a keleteurópai probléma megvitatására kiküldött kartelbizottság elnökévé neveztek ki. A tanácskozás a devizaforgalmi korlátozások fokozatos megszüntetésével, az árucserkorlátozások akadályainak apasztásával, a külkereskedelem élénkítésének biztosítékaival és ami bennünket nagyon érdekel, a gabona-árszint emelésének problémájával foglalkozik. A magyar kiküldöttek megbízatása az lesz, hogy a megkötöttégek megszüntetésének módjait igyekezzenek keresni.

Az agrárállamok tanácskozásának állandó tanulmányi bizottsága augusztus hó 24-én Varsóban ült össze és az értékesítés, valamint termelési kérdéseket tárgyalja, egyúttal pedig az agrárállamok szempontjából előkészíti a stressai tanácskozás anyagát is. Itt a magyar kormányt Péchy Tibor földmivelésügyi miniszteri tanácsos képviseli. Az értekezleten nyolc keleteurópai agrárállam vesz részt és pedig Magyarország, Lengyelország, Észtország, Bulgária, Lettország, Románia, Jugoszlávia és Csehország.

Ideiglenes árucsereregyményt kötöttünk Csehszózággal.

Tizenegymillió cseh korona értékű mezőgazdasági terméket szállítunk Csehszózába.

A prágai magyar királyi követség és a csehszlovák kormány között folytatott ideiglenes árucsereregymény megkötésére irányuló tárgyalások augusztus hó 19-én befejeződtek. Az egyezmény szerint Magyarország kerek tizenegymillió cseh korona értékű gyümölcsöt, főzélket és bort szállíthat a csehszlovákiai szerződéses vámok mellett Csehszlovákia, viszont Csehszlovákia ugyanilyen értékben nagybárára gömb- és fűrészelt fára, valamint egyes iparcikkekre magyar behozatali engedélyeket nyert.

A szállítások már megkezdődtek és a következő termények és áruk fognak bemenni az árucsereregymény révén magyar részről Csehszlovákia: szőlő, alma, szilva, görögdió, paradicsom, zöldpaprika, vörshagyma, foghagyma és bor.

A Csehszlovákiával kötött árucsereregymény nagyjelentőségű sikere a magyar földművelésügyi és a kereskedelmi kormányoknak. Ez a nagyjelentőségű egyezmény a legjobb időben, a legalkalmasabb pillanatban

született meg, akkor, amikor terményeink kivitelre várnak. Az egyezmény a termelő gazdákra nézve óriási könnyebbséget, az ország kereskedelmének pedig nagy előnyt jelent.

Külföldön működő delegációink, amelyek átérve feladatuk fontosságát, kiváló szakértelemmel és törhetetlen buzgalommal dolgoztak terményeink értékesítése és a magyar gazdasági élet érdekében, minden elismerést megérdemelnek. De elismerés illeti mindenekelőtt a kereskedelmi minisztert, Kenéz Bélát és a földművelésügyi minisztert, Purgly Emilt, aki csendes dolgozószobájából irányította ezeket a tárgyalásokat s akinek egyik fő gondja, hogy gondoskodják főzél- és gyümölcsstermésünk kiviteléről.

Purgly Emil céltudatos munkájának sikere elsősorban, hogy a legjobb pillanatban sikerült keresztülvinni az árucsereregymény megkötését, hogy időben jutott tető alá az a megállapodás, amely a magyar gazdáknak oly jelentékeny megkönnyebbülést hoz.

Purgly Emil földművelési minisztert lelkesen ünnepelték a mezőcsáti kerületben.

Hunyady Ferenc gróf független kisgazdát inzultálókat Emődön.

Vasárnap, augusztus hó 21-én, délelőtt mondotta el Mezőcsátón hatalmas tömeg előtt Purgly Emil földművelésügyi miniszter nagy érdeklődéssel várt programbeszédét. A földművelésügyi miniszter Zsitray Tibor, Karafiáth Jenő és Gömbös Gyula miniszterek társaságában érkezett Mezőcsátra.

Purgly Emil beszédében legfőképpen gazdasági kérdésekkel foglalkozott.

— A kormány — mondotta többek közt — elsősorban a mezőgazdaság és a mezőgazdasági munkásság segítségére kell sietni. A kormány mindent el is követ, hogy a külkereskedelmi tárgyalások során mezőgazdasági termelvényeinket a lehetőség szerint a legjobb áron elhelyezhessük. Az a néhány napos szerződésenkívüli állapot, amelybe Ausztriával szemben kerültünk, éppen azért következett be, mert nem engedjük feláldozni gazdasági érdekeinket. Most kötöttük meg az ideiglenes egyezményt Csehszózággal, melynek értelmében tizenegy millió cseh korona értékű magyar mezőgazdasági termelvény talál majd ott elhelyezést.

— Számtalan intézkedés történt a múltban és sok intézkedés van folyamatban, melyek mind azt szolgálják, hogy alátámasszák munkájában a szorgalmas magyar népet. Fokozatosan le kell mennünk a kamatlábbal addig a mértékig, ameddig a gazdasági körülmények kívánják. A buza ára nincs egyensúlyban az ipari termékek árával. Ennek az összhangbahozatala a kormány egyik legelső feladata s a kormány meg is fogja oldani ezt a feladatát. A kartelek kinövéseit meg kell nyirbálni és nem szabad engedni, hogy káros befolyást gyakoroljanak a gazdasági életre. De tömörülni kell a gazdatársadalomnak is a maga jogos igényeinek védelmére.

A miniszter szavait gyakran szakította meg a helyeslés és az éljenzés.

Csizmadia András volt a következő szónok, aki a földművelésügyi miniszter érdemélt méltatta, majd nagy éljenzés közben Gömbös Gyula honvédelmi miniszter szólalt fel.

— Ha kormányra jutnának ellenfeleink, — mondotta többek közt — meggondolnák cselekvésüket, mert más felelősség

mellett igazgatni az országot és más felelőtlenül ígérgetni. Most van a legnagyobb szükség arra, hogy a nemzet kifelé és befelé egyaránt mutassa az összetartozandóságot és a testvériséget. S ez az összetartozandóság és testvériség azt jelenti, hogy a kartelet nem uralkodhat a fogyasztó felett, hogy a mezőgazdasági termények értékesítésénél a haszon nagyobbik része a termelőnek kell, hogy jusson, hogy a bankok csak eszközök a nemzet kezében és nem célok, hogy a pénz azért van, hogy olcsón kapja a termelő, hogy dolgozhasson vele.

A honvédelmi miniszter nagy éljenzéssel fogadott beszéde után Karafiáth Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter szólalt fel, majd Zsitray Tibor igazságügyminiszter a miniszterelnök üdvözlését tolmácsolta a választókerület közönségének.

Berki Gyula felszólalása fejezte be a gyűlést. Sorra vette az ellenzéki szónokok ígéreteit és kemény támadást intézett az ellenzéki hangulat megnyilvánulása ellen.

Egy órákor Ároktón mondott programbeszédet a földművelési miniszter. A minisztert itt is melegen ünnepelték. Tiszakeszi következett ezután, majd a miniszter Emődön mondotta el programbeszédét, amely után kirobbantak a tulfutott izgalmak.

Amikor Hunyady Ferenc gróf, aki Eckhardt Tibor támogatása végett tartózkodott a közsgében, a négyülés közvetlen közelében lévő diadalkapuhoz ért, többen élítő szavakkal fordultak hozzá az ellenzékiek magatartása miatt, hangsúlyozva, hogy a kormánypárt hívei egyetlen esetben sem igyekeztek megzavarni az Eckhardt-párt gyűléseinek nyugalmát.

Hunyady Ferenc gróf mentegetőve válaszolta, hogy semmi része sincs a történetekben. Ekkor eléje lépett ifjabb Hammer János.

— Igenis, a gróf ur igazta föl a tömeget! — mondotta.
— Menjen az utamból, szentelen, taknyos! — válaszolta erre gróf Hunyady Ferenc s öklével ifjabb Hammer arca felé sujtott. Ifjabb Hammer erre ütéssel válaszolt, amelynek erejétől Hunyady Ferenc gróf a földre esett, s homlokán kiserkedt a vér. Hunyady gróf talpraállott, torkonragadta ifjabb Hammert s dulakodás kezdődött közöttük, miközben Hunyady gróftól a körjeje tódul s felindult kormánypárti választók részéről több ütés érte. Mindez pillanatok alatt játszódott le Vitéz Borbély-Macskay Emil főispán és a esendőrszázados, aki a kivezényelt karhatalom parancsnoka volt, pillanatok alatt a

dulakodókhoz siettek és szétválasztották őket. Ekkor azonban a tömeg már egyre fenyegetőbb magatartást tanúsított, úgyhogy Hunyady Ferenc gróf a csendőrök védelme mellett távozott, miközben a tömegből ilyen kiáltások kísérték:

— Szégyelje magát! Károlyi Mihály! Nem méltó a Hunyady-névre!

Hunyady Ferenc gróf a csendőrörsre ment, ahol orvosi segélyben részesült. Pár pillanat múlva megjelent az uton Turchányi Egon országgyűlési képviselő is, akivel szemben a tömeg, amikor meglátta, szintén fenyegető magatartást tanúsított.

— Hock János! — kiáltások özöne fordult Turchányi Egon felé, aki látva a tömeg fenyegető magatartását, visszafordult, és eltávozott.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter a következő nyilatkozatot tette ebben az ügyben:

— Engem nem lehet terrorral megválasztani. Ez nem fér össze az én egyéniséggemmel. Egyébként sajnálatomát fejezem ki a tegnapi incidens fölött. Ugy látszik egyes urak a kortéziának olyan módjához folyamodtak, amely az általuk felizgatott tömegnek ellenük való fordulását idézte elő. Sajnálom, hogy egyesek annyira elragadtatják magukat, hogy végül a tömeg velük is szembefordul.

A mezőeseti választás vasárnap, augusztus hó 28-án lesz. Kétség nem férhet hozzá, hogy a győzelem Purgly Emil földművelésügyi miniszternek jut.

Ujabb kommunista vezérkart leplezett le a rendőrség.

Tizenegy embert őrizetbe vettek, köztük a kivégzett Sallai utódját, akit Moszkvából küldtek.

Alig négy hete, hogy a kommunisták magyarországi pártjának titkárait a gyűjtőfogház udvarán kivégezték és máris újabb és nagyszabású kommunista mozgalmat leplezett le a budapesti főkapitányság politikai osztálya. Az új földalatti szervezkedés részletei a következők:

Két nappal Sallai-Holländer Imre és Fürst Sándor kivégzése után a politikai nyomozófőcsoport megtudta, hogy a kommunisták újabb röpiratokat osztogattak a munkásnegyedekben és javában folyt a toborzás a Kommunisták Magyarországi Pártja számára. A detektívek rövidesen megállapították, hogy Budán, a Görgey Artur-utca 20. számú házban gyakran fordulnak meg olyan emberek, akik kommunistakörökkel tartanak fenn kapcsolatot. A titokzatos látogatók Kopecsek Margit 30 éves varrónő lakására járnak. Mikor már kétségtelenül bebizonyosodott, hogy kommunisták szoktak találkozni a lakásban, a detektívek behatoltak és házkutatást tartottak. A házkutatás meglepő eredménnyel járt: kitűnően felszerelt titkos nyomdát találtak Kopecsek Margit lakásán.

Zsineggel összekötött, szétosztásra váró röpiratokat is találtak tizezerszámra. Az egyik röpirat éppen azon a napon készült el, amikor a detektívek leplezték a nyomdát. A röpirat azzal dicelkedett, hogy bár Sallaiékát kivégezték, a kommunistamozgalom mégsem szűnt meg, hiszen itt van Budapest a kommunisták titkos nyomdája és a „rendőrkopók“ nem tudják felfedezni a titkos nyomdát. Ez a nagyhangu, kérkedő röpirat már nem is került elosztásra, mert a detektívek lefoglalták.

Kopecsek Margitot nyomban előállították a főkapitányságra. Mint megállapították, Kopecsek Margit volt a nyomda vezetője. A varrónő tavaly szeptemberben került a kommunisták közé.

Ezután elfogták Glotz Béla huszonöt éves cipészsegédet, aki a budai lakásban elkészült kommunista röpiratokat terjesztette. Az volt a feladata, hogy a röpiratokat becsempéssze a gyárakba, üzemekbe és titokban terjessze a munkások között. Nyalábszámra vitte el a kommunista röpiratokat a Görgey Artur-utcából, de többször is megtörtént, hogy nem tudott bejutni a kiszemelt gyárba és ilyenkor a nyomdából elhozott röpiratokat titkos raktárakban helyezték el. A rendőrség rövidesen két ilyen nyomtatványraktárt fedezett fel, mind a kettőt Újpesten, egyiket özvegy Hajdók Ferenéné munkásné, a másikat Kálmán Antal cipész lakásán. Hajdóknét és Kálmánt is elfogták, a lakásukon pedig házkutatást tartottak és röpiratokat foglaltak le. Őrizetbe vették Pesztalics Emilia munkásnőt is, aki a Kommunista című lapot terjesztette.

A további nyomozás során rendőrkétre került Kürti Hedvig huszonhétéves tisztviselőnő, aki a Lipót-körut 3. számú házban lévő lakásán a kommunista nyomda számára szükséges levonó stencil elkészítésével foglalkozott. Elfogták még Sebes Sándor 30 éves banktisztviselőt. Sebes szintén részt vett a mozgalomban és egy titkos találkozón kerítették kézre a politikai osztály detektívjei. A nyomdai munkában szerepet vállalt még Hái Károly huszonöt éves festőművész is. A fiatal festő a Benczur-utca 2. számú házban lévő lakásán bolsevista röpiratokat és nyomtatványokat díszítő rajzokat és ábrákat készített. Őt is elfogták és előállították a rendőrségre. Hái Károly különben dugasztóg szülők gyermeke, az apjának ezerholdas birtoka van.

A nyomdai apparátus leplezése ezzel be is fejeződött, de csak most következtek a meglepő fordulatok. Megtudta a rendőrség, hogy Tisza László dr. huszonhat éves fiatalember szintén szélsőséges körökkel tart fenn kapcsolatot. Tisza László, akinek bölcsészettudományi doktorátusa van, egy gazdag fútcái könyvkereskedőnek a fia. A de-

A Szent István-napi tűzijáték.

tektivek figyelni kezdték és rájöttek, hogy gyakran érintkezik Madzsar József dr. fogorossal. Madzsar József dr., aki most ötvenhétéves, eredetileg fogorvos volt, később a fővárosi könyvtárnál főkönyvtárnoki állást töltött be. Az októberi forradalom idején a munkügyi és népjóléti minisztérium államtitkára volt, de szerepet vállalt a tanácsköztársaság idején is. Ekkor a népjóléti népbizottságon mint főcsoportvezető működött. A kommün bukása után elmenekült Magyarországról. Később visszatért Budapestre s ekkor Ausztriában megjelent gyalázkodó cikkei miatt bíróság elé állították és nemzetgyalázásért egyhónapi fogházra ítélték. Tagja volt a Magyarországi Szociáldemokrata Pártnak is, de kizárták, mert pártbontó mozgalmat indított. Most legutóbb az Erzsébet-köruton volt rendelője és innen állították elő a főkapitányságra, ahol nem is tagadta, hogy Tisza Lászlóval összeköttetést tartott fenn. A rendőrség megállapítása szerint Madzsar Józsefnek az volt a megbízatása, hogy leplezett kommunista sajtót szervezzen és tudósításokkal lássa el az Oroszországban megjelenő magyar nyelvű lapokat.

A politikai osztály nyomozása kiderítette azt is, hogy a kommunisták már gondoskodtak a kivégzett Sallai-Holländer Imre utódjáról. Poll Sándor könyvkereskedőségét, egy régi kommunistát szemeltek ki erre az állásra. Poll Sándor már szerepelt kommunista mozgalomban. Annak idején, mikor Szántó Zoltán volt népbiztos Moszkvából titokban Budapestre jött és földalatti kommunista mozgalmat szervezett, Poll résztvett az akcióban. Szántó Zoltánnal és vezérkarával együtt őt is elfogták és a bíróság három és félfévi fegyházra ítélte. Büntetése után Oroszországba ment. Egyideig Moszkvában volt, onnan Berlinbe küldték, majd Bécsbe került és a kommunisták külügyi bizottságának tagja volt. Sallaiék leplezése után Budapestre küldték az Oroszországot járt Poll Sándort azzal a megbízatással, hogy vegye kézbe a kommunista mozgalom irányítását és addig is, amíg hivatalosan elfoglalja a párttitkári állást, irányítsa a mozgalom technikai részét. Poll Sándor meg is érkezett Budapestre és egy csendes penzióban bérelt lakást. Feladatát szorgalmasan is teljesítette mindaddig, amíg a rendőrség leleplezte.

Schweinitzer József dr. rendőrtanácsos és munkatársai augusztus hó 19-én fejezték be az előállított emberek kihallgatását és vallomásokról részletes jelentést tettek Hétfényi főkapitányhelyettesnek, aki azután ugy intézkedett, hogy mind a bizenegy gyanúsítottat adják át a főkapitányság bünygyi osztályának.

Előreláthatóan az állami és társadalmi rend erőszakos felfogatására irányuló cselekmények miatt kerülnek letartóztatásba. Ez a büncselekmény tulajdonképpen statáriális bíróság elé tartozik. A mostani esetben azonban valószínűen rendes bírói eljárás alá kerülnek a gyanúsítottak. A politikai nyomozó főcsoport nagyszerű nyomozása ugyanis már a kezdet kezdetén leleplezte őket és csirájában fojtotta el a mozgalmat, még mielőtt veszedelmes arányokat öltött volna Poll Sándor és társainak földalatti munkája.

Piccard professzor második útja a világűrben.

Piccard belga tudós, akinek nevét akkor tanulta meg a világ ismerni, amikor léggömbjén legelsőnek felszállott a világűrbe, vakmerő bravurját a napokban megismételte. A professzor rendkívül hosszú és gondos előkészület után augusztus hó 18-án, reggelre tüzte ki az indulás idejét a Zürich (Svájc) város melletti dübendorfi repülőtéren. A nagy esemény tízezrekre menő érdeklődőt vonzott a helyszínre; autón, gyalogosan és vonaton érkeztek a kíváncsiak, a kora reggeli órák ellenére is. Jelen volt az indulásnál a professzor felesége és két gyermeke. Az előkészü-

Piccard, a világhírű belga tudós, két világűr-repülés hőse, családja körében.

letek teljes befejezése után Piccard tanár megölelte és megcsókolta hozzátartozóit és beszállt a gondolába. Kisérője, Cosyns belga mérnök már előzőleg elhelyezkedett. Reggel öt óra öt perckor a professzor parancsot adott a kötelek elengedésére és az óriási ballon nyilegyenesen a magasba emelkedett. A ballon utját a földön autók követték; de a gondolában elhelyezettek rádióállomás segítségével a bátor utasok több üzenetet adtak le, melyet a földi állomások fel is vettek. Délután öt órakor szállott le a ballon Olaszországban, a Mantua tartománybeli Monzambano község mellett. A leszálláskor egy dombba ütközött a ballon, de különösebb baj nem történt. Az olasz katonái és polgári hatóságok nyomban a leszállás színhelyére siettek és készséggel támogatták a professzort a ballon és a gondola leszerelésének munkájában.

A professzor kijelentése szerint 17.000 méteres magasságot ért el, a készülékek és a ballon kifogástalanul működtek. Elmondotta azt is, hogy a nagy magasságban sokat szenvedett ő és kísérője a hidegtől, a gondola belsőjében állandóan fagypontra alatta volt a hőmérséklet, a gondola külsején elhelyezett hőmérő pedig 55 fokot mutatott a fagypontra alatta. Utjával teljes mértékben meg van elégedve, a tudományos észleletek és mérések eredményei ma még felbecsülhetetlenek. Elmondotta még, hogy tizenhatezer méteren felül sokkal tisztábban és pontosabban lehet látni a földet, mint alacsonyabbról.

Piccard professzort, a légűr vakmerő hőjét, mindenfelől elhalmozzák üdvözlő táviratokkal. Érdekes, hogy a professzor kísérőjével együtt már a harmadik felszállás szervezésére gondol.

Makacs székrekedés, vastagbélkatarus, gyomorbag, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipő-fájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József viz még ingerlékeny belü betegnek is fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A rozsdakárosult tiszántuli gazdák kívánságai.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara vezetősége felterjesztéssel fordult a földmivvelésügyi miniszterhez, s ebben arra kéri, hogy állapítsa meg a rozsdá és hőütés következtében szenvedett károkat. A Tiszántul nagyrészen nem termett olyan minőségű buza, amely akár vetőmag céljára, akár pedig gazdasági eselések konvenciójának kifizetésére alkalmas volna, s ezért kéri annak megállapítását is, hogy az egyes vidékek gazdaközönsége milyen minőségű őszi vetőmagra és konvenciósi gabonára szorult. Cseretelepek felállítását kéri, ahol a gazdák gyenge minőségű gabonájukat jobb minőségűre cserélhetik át. A beszolgált gyenge minőségű gabona denaturálási eljárás után olcsó áron takarmányozási célokra használtassék fel. Az elemi károk következtében munka nélkül maradt mezőgazdasági munkásság érdekében közmunkák megindítását kéri a Kamara. A várható takarmányhiányra való tekintettel a takarmányművek, a széna és a szalma kivitelenek eltállítását kéri a tiszántuli gazdák. Az idej buzatermes jelentékeny része alatta marad a jelenlegi szokványfajsulynak, s ezért kéri a tőzsdei szokványfajsuly sürgős megváltoztatását. A természet rendkívül gyenge volta miatt a gazdák nagyrésze nem tud természetbeni szállítási kötelezettségének eleget tenni. A Kamara azt kéri, hogy a gazdák a termelési hiteket csak a jövő évi termésből fizethessék vissza.

A „Földmives Játékszin“ óriási sikert aratott a Nemzeti Színházban.

Szent Istvána újra kivirágzott Budapesten a Gyöngyös bokréta csillogó szépsége. Újra elhozta a földmivesnép a maga táncos, dalos kedvének és tehetségének e megnyilatkozását, amelynél szebb és magyarabb ünnepi ajándékot a főváros nem kaphat a vidéktől s amely az idegen számára is vonzó élmény és látványosság eredetiségében, a népzene és néptáncnak földünk levegőjéből nőtt zamatával. Egy lelkes művészember, Paulini Béla szervezőmunkája áll a játék mögött. Az ő ötlete volt a magyar népművészetnek, dalnak, táncnak és viseletnek felvonultatása. Oly táncoknak és daloknak, amelyeknek nagyrésze előzőktől kapott örökség, de ma is alkotó eleme a nép világának.

A múlt évben a Városi Színházban nyílt ki a Gyöngyös bokréta. Az akkori rendkívüli siker megokolta az idej ismétlést és megokolta azt, hogy igen helyesen, maga a főváros vezetősége vált e játékok patronusává és tette magáévá azt a gondolatot, hogy Szent István hetére a jövőben is állandósítsa a Gyöngyös bokrétát. Az idej a Nemzeti Színház lett a színtere a Gyöngyös bokrétá-nak, amely új csoportokkal bővült. Eljtek a múlt évben is szerepelt mezőkövesdiak, egy miniatűr

Kalocsai leányok és legények a „Gyöngyös bokrétá“-ban.

aratőünnep keretében táncolva és nótázva, a nagykállóiak eljárták a híres kállai-kettőst, itt voltak az őcsényiek menyasszonykísérői és szakácstáncokkal, az öt szólamban éneklő szentistváni gyerekek, a verbunkost járó kapuváriak, a szanyiak, a hortobágyi csikósok, de új bemutatkozás a koppány-szántóiak ugratós- és kampóstánca, az őrhalmiak kukorgója, a kunszentmiklósi (gimnáziumot járt) kiscsárdák délceg kurbunkosa, a kalocsaiak induló-ritmusu körtánca, a mikófalvaiak kampóstánca, a bujákiai sergetőse. Rajtuk kívül Mikófalva, Bocsárlapujtó, Boldogkőzár, Püspökbojád küldötte el leányait és fiait. Csupa válogatott csoport, összesen háromszáz szereplő vett részt a népi dalos és táncos játékban. Egy-egy előadáson kétszázán szerepeltek.

A színház zsufolt nézőtőre tüntető szeretettel fogadott minden csoportot, elragadtatva tapsolt megismételgetett. Magyar Imre és cigányzenekara szolgáltatotta a kísérőzenét, melyet régi népdalokból maga állított össze.

Itt említjük meg, hogy augusztus hó 19-én, pénteken délután, este fél 6 órakor az egész Gyöngyös bokréta felvonult a Központi Városházára, ahol Ripka Ferenc főpolgármester a főváros vezető tisztviselői élén fogadta a népi játékok résztvevőinek üdvözlését. A főpolgármester Szappanos Lukács kunszentmiklósi gazda üdvözölte. A felvonuló népi csoportokat rendkívül meleg ünneplésben részesítette a fővárosi utcák közönsége.

Két év alatt lehet befizetni az adóhátralékokat.

A kereskedők legutóbbi debreceni kongresszusán bejelentették, hogy a kormány a kereskedelem és az ipar számára nagyarányú kedvezést teremt az adóhátralékok befizetése tekintetében. Az érdekeltek örömmel állapították meg, hogy ez az intézkedés egyszerre megszünteti az iparosság és a vállalkozás gondjait az adó befizetésével kapcsolatban. A kormány azonban nemcsak a rétegek számára kíván olyan módozatokat biztosítani, amelyek arra szolgálnak, hogy a közterhek befizetését az adózók saját körülményeikhez igazíthassák. Ezek az intézkedések általánosok lesznek és minden kereseti osztályra kiterjednek. Illetékes helyen erre vonatkozólag a következő felvilágosítást adták:

— Nemcsak a kereskedő- és iparostársadalomról van szó, hanem sokkal általánosabb rendelkezésről, amely nem egyes foglalkozási ágakat érintene, hanem általában kiterjedne az adóhátralékosok minden kategóriájára. Legutóbb az Egységspárt, amelynek ilyen irányú törekvései már régebbi keletűek, különösen az agrárblokk ílésén adott ismételt hangot az adóhátralékok hosszabb törlesztési kedvezményére vonatkozó kívánságának. Bobory György és mások felszólalásaikban sürgősen szorgalmazták, hogy a kormány a kérdésben mielőbb döntést hozzon.

— Ilyen előzmények után került a kérdés jelenlegi stádiumába, amikor arról folynak tárgyalások, hogy azok az adóhátralékosok, akik ezévi adójukat kiegyenlítették, régebbi tartozásaikat hosszabb idő alatt törleszthessék le. Két esztendő lenne a tervezett törlesztési idő. Még nem történt döntés arról, hogy az adóhátralékok részletekben való törlesztése milyen keretek között mozogna azokra nézve, akik e kedvezmény megadását kéri.

— Köztudomásu, hogy az adóhátralékosok kérelmére méltányos esetekben már eddig is részletfizetési kedvezményeket engedtek a pénzügyi hatóságok és most arról van szó, hogy ezt a részletfizetési engedélyezésre vonatkozó eljárást általánosítsák és lényegesen megkönnyítsék.

— A minden foglalkozási ágra kiterjesztendő törlesztési kedvezmény tekintetében a legközelebbi időben már megtörténik a döntés és érvénybe fog lépni a kormány erre vonatkozó elhatározása.

Igen sok külföldi vett részt a Szent István-héten.

Szent István király halhatatlan emlékének ezidén is áhítatos lélekkel és ünnepi díszszel áldozott a határokon innen és túl élő magyarság. Budapest székesfőváros ez alkalommal először fejtett ki számottevő propagandát abban az irányban, hogy külföldiek is tanuljanak a magyar nemzet legnagyobb és legbensőségesebb ünnepének és fáradozását jelentős siker koronázta, amennyiben mintegy háromezer külföldi: olaszok, bajorok, németek, angolok, amerikai magyarok, osztrákok, romániai magyarok, bolgárok keresték fel Budapestet és el voltak ragadtatva egyrészt a főváros szépségeitől, másrészt a Szent István-körmenettől, mely az idén a színes, népies csoportok részvételével sokkal díszesebb volt és több látóvalót nyújtott, mint bármikor máskor.

Általában véve az idén sokkal erősebb volt a Szent István-heti forgalom, mint az utóbbi években, mert a vidékiekkel együtt hatvan ezer ember érkezett a fővárosba és a zászlódiszbe öltözött utcákon szívet nélkül hullámzott az idegen nép.

Az ünnepek legkiemelkedőbb eseménye a Szentjobb-körmenet volt ezidén is. A reggeli ájtatosság után a várkápólnából indult el a menet a Mátyás-templomba. Az élen a lovasrendőrök díszszázada, vitézek és leventék haladtak, majd Serédi bíboros hercegprímás és a főpapság után lépdelt Horthy Miklós Kormányzó Ur, aki mögött a kormány tagjai és az előkelőségek haladtak. A Vár utcán óriási tömeg nézte a körmenetet, a Mátyás-templom is zsúfolt volt. A nagy kánikula miatt a mentők százhusz alkalommal részesítették első segélyben a melegtől elájult embereket.

A Szent István-nap ünnepeinek programját a gellért-hegyi tűzijáték fejezte be. A tűzijátékra hatalmas tömeg seregett össze a Duna mindkét partján, onnan gyönyörködtek a röpentyűk bombák, szirénák színes látványosságában.

Szent István-napján délután a Ludovika Akadémia végzett növendékeit avatták hadnagyokká. Az avatáson résztvett Horthy Miklós Kormányzó Ur is.

A Magyar Anyák Szent István-napi Bizottsága augusztus hó 18-án az Újváros-háza közgyűlési termében ünnepséget rendezett, amelynek keretében megjutalmazták a sokgyermekes magyar anyákat. A bizottság immár öt éve működik, s ezuttal száz magyar anyát tüntetett ki, illetve jutalmazott meg. A magasabb ünnepség a Magyar Hírszékgyűlés elnökségével kezdődött, majd Pármiczky Szederkényi Anna, az intézőbizottság elnöknője mondott megnyitóbeszédet. Ezután Pettkő-Szandner Aladár dr. belügyi államtitkár üdvözölte a meghívott magyar anyákat, majd Czettler Jenő dr., a képviselőház alelnöke s a bizottság elnöke mondott ünnepi beszédet. A beszédek elhangzása után az elnök Szederkényi Anna olvasta fel a kitüntetett magyar anyák névsorát. A keretszámban száz megjutalmazott, sokgyermekes anya hármassával, négyesével vonult fel az elnöki emelvény elé, ahol Anna királyi hercegasszony átnyújtotta a díszes kivitelű ezüstérmét, egyidejűleg pedig Szederkényi Anna átadta a kitüntetett anyáknak a pénzes borítékokat. A természetbeni adományokon (ruha és cipő) kívül a bizottság ugyanis 25—50—100 pengős készpénzadománnyal örvendeztette meg a nélkülözö, nagyszaládu anyákat. A megjutalmazott anyák közt mindgyüknek legalább hét-nyolc élő gyermeke van, de nem ritka a 10—12 gyermekes anya sem. A legtöbb gyermekkel Fried Lipótné dísekedhetik, akinek 21 gyermeket adott a Gondviselés. Ezenkívül öv. Kondor József-nének 16, öv. Nurusán Gábornénak ugyancsak 16, Verbánszky Istvánnénak 17 gyermeke, Strublik József-nének pedig 16 gyermeke. Megjelent az ünnepegen idős Strublik József-né kismámi asszony, aki 16 gyermeket nevelt fel s közülük 5 a világháborúban hősi halált halt. Ma 11 gyermeke él. A bizottság külön, díszesveretű éremmel tüntette ki Anna királyi hercegasszonyt is, a magyar anyák egyik legfőbb jötevőjét, akiknek magának is három gyermeke van. Végezetül nyolc rendőrnő anyja vonult fel a bizottság elé, akik külön jutalomban részesültek.

Az ünnepek befejezéséül Schuler Dezső dr. tanácsnok köszöntötte a megjutalmazott anyákat. Az ünnepek a Himnusz eléneklésével fejeződött be.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére

Hortobágyi juhászok a „Gyöngyös bokréta”-ban.

MEZŐGAZDASÁG

Tudnivalók az élelmiszerek forgalmáról. (Befejező közlemény.)

Irta: Szanyi István kir. fővegyész.

A fűszerek feladata ételeinket izessé tenni, az emésztőszerveket izgatni és ezáltal azok működését fokozva elősegíteni az emésztés és felszívódás munkáját. Hatóanyagaik illóolajok, gyanták, csipős vegyületek stb., amelyek adják a fűszerek ízét és értékét. Tilos a fűszereket idegen anyagokkal, hatóanyagaiktól megfosztott fűszerekkel keverni. Hamisítás a fűszerek festése, olajozása, a fűszerezőanyagok kivonása és a fűszer-utánzatok készítése. Ugy az egész, mint a törött fűszerek leggyakoribb hamisítása az illóolaj stb. kivonása. Ezzel azonban színük sötétebb lesz. Egyes fűszerekben tésztaból, agyagból, vagy értéktelen növényi masszából készült mesterséges szemek is előfordulnak. Ezek azonban vízben szétáznak és kis nyomásra széthullanak.

Törött, örölt fűszereket nagyban és kicsinyben is csak teljesen zárt csomagokban, levelekben az elnevezést és az őrlést (csomagolást) végző vállalat (kereskedő) nevének és telephelyének feltüntetésével szabad árulni. Örölt fűszert tehát zárt csomagolás nélkül, ömlesztve tilos forgalomba hozni.

A paprika a kötelező állami minősítés óta csak ötféle minőségben és néven hozható forgalomba: édesnemes, féledes-gulyás, rózsas vagy elsőrendű, erős vagy másodrendű és merkantil vagy harmadrendű. Belföldön 10 kg-nál nagyobb, külföldre azonban bármily kis mennyiségben csak állami minősítő jeggyel és ólomzártan juthat a kereskedésbe. A minőségnek megfelelő jelzés a kiskereskedésben kimért árúnál is kötelező.

A fekete- és fehérbors egyazon növény (Piper nigrum) bogója. A fekete az éretlen és héjában szárított, a fehér pedig az érett és a gyümölcshéjától megfosztott bogó. A kereskedelmileg fontosabb feketebors annál értékesebb, minél sötétebbek és nehezebbek a szemek. A jó bors a vízben elsüllyed. Az egész bors tartályát időnként át kell vizsgálni. A szárrészek és törmelékek eltávolítandók. Nem szabad az új beszerzésű borsot a régi törmelékére önteni, sem a bors hulladékokat az örölt közé keverni, mert e ténykedés hamisításnak számít.

A fahéj a Cinamomum Cassia stb. nevű fák ágainak héja. A hamisítás idegen héjakkal, az illóolajnak szeszszel való kivonásával szokott történni. Az illóolajban szegény fahéj színe sötétebb.

A *szegfűszeg* a *Caryophyllus aromaticus* nevű növény teljesen ki nem fejlődött, szárított és sok illóolajat tartalmazó virág bimbója. Illóolaja a víznél nehezebb, a fejből pedig levegő van. Ezért az ép és hamisítatlan szegfűszeg a vízben függőlegesen uszlik. Eltávolítva a szíromlevelet, (a fejet), a jó szegfűszeg a víz aljára száll, a hamisított pedig a víz színén uszlik.

A *majoranna* növény aromás szárított és morzsolt levelei szolgálnak fűszer gyanánt. A virágzás után a növényt levágják, alapos mosás után szárítják. Ezután rostán átdörzsölik, a szárrészeket megtisztítják és ismét gondosan szitálják, hogy a földes és homokos részeket teljesen eltávolítsák. Ha a mosást elmulasztják, úgy a homok és a földes rész gyenge minőségűvé és kifogásolhatóvá teszi az árut. Tájékoztatóul egy pohár vízbe kevés majorannát tegyünk, rázzuk össze és hagyjuk kis ideig magára. A növényi részek a víz felszínén usznak, míg a földes rész leüllepnek. Így ellenőrizhetjük, hogy a majorannában nincs-e sok homok. A német majoranna a növény összes földfeletti részét — a szárt is — tartalmazza, míg a zöldes francia áruban csak a levelek vannak. Ma már hazánkban is elterjedten termesztik. A majoranna a kereskedő címkéjével és ólomzárával is kerülhet forgalomba.

A *vanília* a *Vanilia planifolia* nevű növény nem egészen érett, szárított tokalaku gyümölcse. Kellemes illatú vanilint tartalmaz. Hamisítása úgy történik, hogy a gyümölcsöt hosszában felmetszik és a vanilinben dusabb belső részt kiszedik, vagy a vanilint alkohollal kivonják. Ezért mindig csak ép, sértetlen, össze nem száradt, meg nem ráncosodott vaniliát vásároljunk és jól záró üvegtartályban tartásuk raktáron, hogy a vanilin el ne illanjék.

A *kömény* a *Carum carvi* szárított, kissé görbült, bordás gyümölcse, keresztmetszete ötszögű. Mennél sötétebb a mag, annál kevésbé értékes. A római kömény kámforra emlékeztető, nem egészen kellemes szagú, fűszeres ízű.

Az *ánizs* a *Pimpinella anisum* szárított gyümölcse. Legjobbnak tartják az olasz árut, amely világoszöldes-szürke, édes, körtealakú. Hatóanyaga egy éteres olaj, amely jellemző ízt és szagot kölcsönöz a fűszernek.

Ételeink egyik fontos fűszerezőanyaga az *ecet*. Főzelékfélék stb. konzerválására is szolgál. Az ecet legyen romlatlan és tiszta, valamint mesterséges ízesítő és szagító eszenciáktól, fémi méregtől, ásványi savaktól, hangyasavtól és egyéb idegen anyagoktól mentes. Az étkezési ecet, vagy szeszecet, bor-, sör-, gyümölcsecet és az ecetkülönlegességek legalább 4% ecetsavat tartalmazzanak, az eceteszenben pedig legalább 10% ecetsav legyen. Az ecétenyen, tartályon az ecet minősége, neve a kiskereskedésekben is feltüntetendő, 10%-on felül azonkívül az ecetsavtartalom is. Nagykereskedői viszonylatokban már a 4%-nál erősebb ecetfészeségeknél a hordón, a tartályon, a számlán az ecetsav mennyisége is kötelezően jelzendő.

Kávé alatt mindig a kávécsérje (*Coffea arabica* és *liberica*) nagyszámu fajtájának érett magva értendő fermentálva, terméshéjától egészen, az ezüsthártyától a lehetőségig megtisztítva.

A *gyöngykávé* nem külön fajta, hanem oly szemekből áll, amelyekben a termésben nem két, hanem csak egy mag fejlődött ki és így a rovátkás rész domborúvá lett. Gyöngykávé tehát minden fajtából válogatható. A nyers, pörköletlen kávé színe, alakja, nagysága egyenletes legyen, növényi és ásványi anyagokat ne tartalmazzon. A jó kereskedelmi kávéban az éretlen, túlérett, megpenészedett, megfeketedett, zsugorodott, havariált szemek, valamint a növényi és ásványi szennyeződések összege legfeljebb 5% lehet. A silány szemeket, terméshéjakat, szárrészeket, idegen magvakat és ásványi rögöket tartalmazó áru a válogatott kávé. Jelzés nélküli forgalombahozatala tilos.

Kávékeverék a valódi kávéfajták keveréke, de csak a pörkölés után, mert az egyes kávéfajták különbözőképpen pörkölődnek. Csak e néven árusítható.

A *kávé*, vagy *kávékeverék hamisítottnak tekintendő*: ha az értéktelen termésrészekből nincs megtisztítva, kivéve a válogatatlant jelzést; ha a megengedettnél több nedvességet tartalmaz; ha havariált és ez nincs jelezve; ha idegen anyagokkal van keverve; ha mesterségesen van festve; ha fényezve, sellakkal van bevonva és ez nincs jelezve; ha a fényezőanyag mennyisége bizonyos mértéket meghalad; ha idegen és az egészségre ártalmas szerekkel van keverve; ha belőle a koffeint kivonták és ez nincs feltüntetve; ha rossz szagú, penészes, vagy elszenesedett. Kicsinyben való eladásnál a doboz, tartály a származásnak, minőségnek, kezelésnek stb. megfelelő pontos felirattal látandó el. Tilos a kávé származásának meg nem felelő névvel jelölni.

Pótkávé, *kávépótlék* csak csomagoltan árusítható kicsinyben is, ömlesztve nem. A burkolaton a néven kívül fel kell tüntetni azokat a növényeket, melyekből az áru készült, azonkívül a gyáros nevét és telephelyét. A vonatkozó földmívelésügyi miniszteri rendeletben felsorolt anyagokon kívül külön engedéllyel lehet csak pótkávé készítésére más anyagot felhasználni.

Kávékonzerv örölt kávénak pótkávéval, cukorral stb. készült száraz keveréke, vagy sziruppá süritett főzete. Csomagolatlanul, ömlesztve nem árusítható. A burkolaton a kávékonzerv szó és pontos jelzés szükséges. Pótkávé, kávépótlék és kávékonzerv édesítésére mesterséges édesítőszer nem használható; kivétel a különleges gyógycélből készült termék.

Ki kell térni még a *kereskedelmi elővizsgálatra*, ennek jelentőségére és fontosságára is. A földmívelésügyi minisztérium nemcsak ellenőrizteti az élelmiszerek hamisítatlanságát, hanem módot kíván nyújtani a kereskedőnek arra, hogy a saját érdekeit is megóvhassa. E célból rendszeresítette a kereskedelmi elővizsgálatot, amely gyors és igen olcsó díjtételű vizsgálat. Ez hivatva van a kereskedőt tájékoztatni, felvilágosítani, hogy az illető élelmiszer nevének, jelzésének megfelelő-e, valamint nem gyanús-e a hamisításra. A kedvezményes díjra csak az tart hat számot, aki kifejezetten kereskedelmi elővizsgálatra küldi be az anyagot a vegykeresletli állomásra és megnevezi az áru tulajdonosának nevét és a tárolás helyét.

A földmívelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló mezőgazdasági kísérletügyi intézmények közé tartozó vegykeresletli és vegyvizsgáló állomások a legnagyobb készséggel állanak bárki rendelkezésére. Céljuk az, hogy a termelő, a gazda, a fogyasztó, kereskedő, iparos és gyáros segítségére legyenek; óvják, védjék mindenkinek érdekét; szolgálják az igazságot mindenkinek egyforma mértékkel.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Schober, volt osztrák kancellár meghalt. Az osztrák politikai életet *Seipel* prelátus elköltözése után újra súlyos veszteség érte *Hans Schober* váratlan halálával. Schober rendkívül súlyos időkben az osztrák politika élén harcolt hazája érdekében s míg egyrészt taktikai ügyességével akárhányszor legyőzte a parlamenti pártarcokat, másrészt eredményesen képviselte hazáját a nemzetközi tárgyalásokon, amelyeken az osztrák gazdasági élet egyensúlyának biztosításáról volt szó. Kancellársága előtt a bécsi rendőrség vezetője volt és ebben a hivatásában szintén kitűnően állta meg a helyét. Legutolsó kancellársága óta visszavonult a politikai élettől és csak nemrégiben foglalta el újra a bécsi rendőrségen régi pozícióját. A legutóbbi időben sokat betegeskedett, bajának kezelésére Badenbe utazott, ahol augusztus hó 19-én 58 éves korában váratlanul elhunyt.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Országos gyümölcskiállítás Budapesten.

A budapesti Országos Kertészeti Tanintézet tizenhárom holdas telepén az elmúlt héten megnyílt az országos pomológiai bizottság által rendezett gyümölcskiállítás. Az ünnepélyes megnyitón megjelentek: a földművelésügyi kormány képviselőiben Barcza Ernő h. államtitkár, valamint Tellmann Károly és Tomcsányi Gyula földművelésügyi miniszteri tanácsosok. Az első teremben, ahol Csonka-Magyarország minden gyümölcs-termelő helye megfelelően képviselve van, egészen Nyiregyháztól Magyaróvárig, főként őszi barackok találhatóak. A nagytényői őszibarack-termesztők egyesülete többek közt olyan gyümölcsöket állított ki, amelyek már egy év óta állanak a legmodernebb hűtőszelvényekben és mégis olyan frissnek, mintha ma szakasztották volna le a fáról. A kecskeméti szőlősgazdák egyesülete a legkülönbözőbb almafajokat állította ki a szomszédos teremben. A jánoshalmiak szőlőkkel vesznek részt a gyümölcsök seregszemléjén. A diósdiai nagymennyiségű füget és mandulát is kiállítottak. Az Országos Kertészeti Tanintézet saját termelésű mogyorófajtákat és szilvaféléket állított ki közszemlére.

Bodó János képviselő — gazdasági főtanácsos. A Kormányzó Úr a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Bodó János országgyűlési képviselőnek, a Gazdák Biztosító Szövetkezete igazgatójának, a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Gyarapodik a bankbetétállomány. A budapesti tizenkét legnagyobb pénzintézetnél és a postatakarékpénztárnál elhelyezett takarékbetétek álladéka július folyamán 504.3 millió pengőről 509.6 millió pengőre, a folyószámlabetétek összege pedig 609.6 millió pengőről 606.5 millió pengőre emelkedett. A növekedés folytán a takarékbetétek álladéka július végén 50.8 százalékát, a folyószámlabetéteké pedig 81.4 százalékát érte el az 1913. évi álladéknak.

Szünetel a toborozás a folyamórségnél. Mint hivatalosan jelentik, a folyamórségnél a toborzás szünetel.

Két futballistát mérkőzés közben agyonsújtott a villám. Bielefeldben (Németország) súlyos szerencsétlenséget okozott a villámcsapás egy futballmérkőzésen. A lengői futballpályán két lippei futbalcsapat mérkőzött egymással és a játékot akkor is folytatták, amikor nagy vihar keletkezett. A vihart számos villámcsapás kísérte, az egyik villámcsapás belecsapott a játékosok csoportjába. Két futballistát azonnal agyonsújtott a villám, hat súlyosan megsebesült.

Háztartási tanfolyam vizsgája a szombathelyi gazdasági iskolánál. Vasárnap, augusztus hó 14-én szépen sikerült vizsgaünnepély keretében ért véget a szombathelyi m. kir. téli gazdasági iskolánál megtartott háztartási tanfolyam. A vizsgán megjelentek Sebestyén Jenő m. kir. téli gazdasági iskolai igazgató, miniszteri vizsgálóbiztos, Csekőcsics Iván gróf, országgyűlési képviselő, Ujváry Ede dr. polgármester, vitéz Eölbey Thyl Sándor ny. tábornok és a város nagyszámú érdeklődő közönsége, továbbá az iskolát végzett aranykalászos gazdák. A vizsgaünnepély a Magyar Hírszékgyélimádóközségével kezdődött, majd Gajáry László dr. igazgató üdvözölte Sebestyén Jenő vizsgabiztost és a megjelent vendégeket. Ezekután Wolter Sarolta gazdasági tanárnő, a tanfolyam vezetője ismertette a tanfolyam történetét. A vizsgán a növendékek meglepő készségről és nagy tudásról tettek tanúságot. A vizsga végeztével a végzett hallgatók nevében Ács Ilonka és Pokorits Ilonka mondtak köszönetet a tanfolyam szervezőjének, Gajáry László dr. igazgatónak és az előadó tanárnőknek. Az elméleti vizsga után a növendékek által rendezett háztartási kiállítás megtekintése következett ahol a hallgatók által a tanfolyam tartama alatt készült ételneműek és varrott holmik voltak izlésesen, csinosan összeállítva. A tanfolyam növendékei a Kioszk nyári vendéglőben aznap este a szombathelyi m. kir. téli gazdasági iskola ifjúsági gazdaköre javára jól sikerült táncmulatságot rendeztek.

A te ablakodban . . .

A te ablakodban nem nyílik a rózsá.
Valamikor, hej! pedig de sokat téptem róla.
Hej! ha csak egy szál is nyílta,
Nyílta rajt még egyszer;
Még könnyezném azt a rózsát
Százszor is, ezerszer...

Kis ablakod előtt áll egy vén akácfa;
Sárgult lombja hullik csendben, szomorun a sárba.
Fürtös virágait a szél
Rég leverte róla...
Mint ha csak a boldogságom
Bus fejfája volna...

Irtó: GYULAFI.

Az ORLE jubiláris kongresszusa. Augusztus hó 19-én nyílt meg Karcagyon az Országos Református Lelkészegegyesület huszonötödik évi, jubiláris kongresszusa, melyre több mint háromszázan gyűltek össze az ország minden részéből, sőt a megszállott területekről is. Az értekezlet, a közgyűlés és a tanácskozások négy napot vettek igénybe; augusztus hó 23-án, kedden pedig, a Kormányzó Úr előtt, Kenderesen tisztelgett a lelkeszegegyesület. A kongresszuson résztvett Baltázár Dezső dr. és Farkas István püspök is.

A csongrádi m. kir. téli gazdasági iskolában rendezett háztartási tanfolyam záróvizsgája. Nagyszámú közönség élénk érdeklődése mellett folyt le nagy sikerrel augusztus hó 14-én a csongrádi m. kir. téli gazdasági iskolában rendezett háztartási tanfolyam kiállításal kapcsolatos záróvizsgája. A földművelésügyi minisztérium képviselőitében megjelent Wolszky Győző vizsgálónk meleg szavakban fejezte ki megelégedését a növendékek tudása és szorgalma iránt, mellyel átértékelték, hogy a küzdelmes magyar jelen asszonyainak és leányainak dolgozni és tanulni akarása lehet egyedül a szebb jövő ígérete. A vizsga és a kiállítás előkészületeit megtekintette Csongrád vármegye főispánja és Csongrád országgyűlési képviselője, a vármegye gazdasági főfelügyelője, Csongrád város polgármestere, akik teljes elismerésüket fejezték ki Ratsek Franciska és Huszár Ilona gazdasági tanárnőknek, a tanfolyam vezetőinek.

Énekes István,

a légsúlyú boxolás olimpiai bajnoka.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

23

IRTA: FÖLDES GÉZA

— Becsületes és tiszta a szándékunk, mert munkával akarjuk a kenyerünket megkeresni, — mondotta Jancsi. — De itt mi tovább nem maradhatunk. Induljunk el még ma.

— De hogyan?

— Ahogy ide jöttünk: gyalog. Más alkalmazhatóság felett nem rendelkezünk. Ami kevés cók-mókunk van, jól elbirjuk. A legközelebbi vasuti állomás ide fél napi járóföld.

— Helyes, — hagyta rá Ráki. — Ne várjunk. Még ma este előtt vonaton ülhetünk s aztán . . . Isten velünk!

*

Budapesten a szállodában külön-külön szobát béreltek. Amint egy kissé rendbeszedték magukat, mindakettőnek az volt az első dolga, hogy a fogytékos ruhatárát kiegészítse. Aztán megkezdhették a „kilincselést“. Akkor még ez a foglalkozás nem volt olyan reménytelen, mint napjainkban. Jancsi már másnap az Opera karmestere előtt próbát játszott és azonnal szerződtek.

Ráki a városházára ment. Ott az iskolaügyi tanácsosnál jelentkezett. A tanácsos nyomban fogadta s a bemutatott bizonyítványokat nemcsak szépeknek, hanem felette értékeseknek is találta és a jóakarátát azzal fejezte ki, hogy azonnal kiküldötte egyik polgári iskolához helyettes tanárnak.

Tehát már mindakettőnek meg volt a mindennapi kenyere. Most nyugodtan foglalkozhattak a házasság kérdésével. Nehézségek itt sem állottak előttük. A szükséges irások mind rendben és mindaketten önjoguk voltak, mert Ráki is betöltötte a huszonnégy esztendő. Csak azt az időt kellett kivárni, amit a törvény a kihirdetés idejétől számítva megkövetel. Aztán mint férj és feleség huzhatták tovább az életnek már nem is olyan nehéz igáját.

Ráki a férjhezmenetele után már állandóan Balog Jánosné néven szerepelt. Mikor a főváros őt a tanárnői állásában véglegesítette, az újságok ezt megírták, de ha Csomád olvasta is, a Balog Jánosné sorsa bizony őt nem érdekelhette.

S mivel Csomád ur nagyon büszke volt arra, hogy a lelkét bárki előtt kitárja, vagy éppen a Ráki után való kutatásban valaki segítségét kérje, apa és leány utja elváltak egymástól egészen.

Csomád ur pedig szívét a világtól elzárta mélyen.

Fájt? Kinek mi köze hozzá . . .

XIII.

A népitélet.

Azt mindenki jól tudja, hogy az emberek a mások dolgaira mindenkor és mindenütt kíváncsiak.

Ez a kíváncsiság, ha az emberek lelkéből egyszerre kiveszne, akármilyen hosszú szabadságra elmehetnének a birák, mert a bíróságok épületében többé nem volna „pletykacsarnok“.

Ez a kíváncsiság zavarja fel naponként a piaci kofák nyugalmát. Ez csinál a legtöbbször halálos ellenségeket olyan emberekből, akiknek minden vétükük csak abból áll, hogy meghallgatták, amit mások beszéltek és azt másoknak ők is elmondották. Talán egy kicsit másként, vagy éppen jól megtoldva.

És kell-e a hirhordásra külön alkalom, mint egy általánosan ismert szép kisasszony eltűnése? Ez feltétlen olyan különlegesség, amit a mindent tudók diszes csapatja édes mámmal szeret jól kiszínezni.

Ez esetben a pletykának felette színes hátteret festett az eltűnt kisasszony nagyszabású közszereplése mellett egy nagyon gazdag és előkelő ur és ennek uri környezete.

Hiszen amikor az a kis cukrászleány megszökött a szomszéd borbélylegénnyel, azt is nem tárgyalták-e az unalomig? Hát a Csomád Ráki eltűnése felett olyan hamar napirendre tudnának térni?

A vármegy ur köreiben elébb csak az a hir szaladt végig, hogy Ráki az apjával nagyon összekülönbözött és elhagyta a szülői házat. Aztán találgatták, hol lehet? Talán valamelyik rokonánál? Ott ül, amíg jól kiduzzogja magát s aztán szépen haza fog jönni.

Egy másik mindentudó azt is jól tudta, hogy Csomád ur a Rákot akarata ellenére a Felleglakyhoz akarta erőszakolni s ezért ment el hazulról.

Amíg ez a hir járta, mindenki a Ráki pártján állott s nem volt olyan ember, aki ezt a legnagyobb részvételt ne fogadta volna. S a Csomád ur eljárását a legnagyobb mértékben elítélték.

(Folytatjuk.)

Ha majd egykor.

*Ha majd egykor én felettem
Vadvirágok nyílnak.
Dalos ajkam zárva lesz már
Jég ölén a sírnak.
Nem lesz, aki elstutogja
A fűtedbe lágyan:
Te vagy az én üdvösségem,
Az én mennyországom.*

*Halkan zeng a muzsikaszó
Az estélyi csendben.
Sirom felett füvek lengnek
Hideg őszi szélben.
Az elsárgult avar között
Ott térdel egy lányka.
Azt zokogja: mért is jöttem
Erre a világra.*

Irtá: SZABÓ KÁROLY (Kereza).

A tanulóifjuság köteles fákat nevelni. Karafiáth Jenő dr. kultuszminiszter néhány hét előtt rendeletet adott ki a madarak és fák napja intézményének továbbfejlesztése érdekében. E rendelkezés nyomán a kultuszminiszter most újabb rendeletet bocsátott ki, amelyben kötelezi a tanulóifjuságot fásítási és erdősítési munkák végzésére. Valamennyi vidéki elemi népiskola, általános továbbképző népiskola, polgári iskola, tanítóképzőintézet, a kisebb létszámmal bíró iskoláknál 40-50, a nagyobb létszámmal bíró iskoláknál 80-100 négyzetméter nagyságú területen tartozik gyümölcsfákat, gazdasági fákat, valamint cserjéket nevelni. A szükséges mennyiségű fát és cserjét díjtalanul adják a tanulóknak.

Megszületett a második Lindbergh-bébi. Lindberghnének augusztus hó 16-án anyósa házában megszületett második gyermeke. Az új Lindbergh-baby egészséges fiú. Mint kiderült, Lindberghné az utolsó pillanatban elhatározta magát, hogy nem törődik semmi babonás „előjellel” és eredeti szándékát megváltoztatva, mégis Hopewellben, első kisfia elrablásának színhelyén, szülte meg új gyermekét. A kis Lindbergh-fiu megszületésének hírére egész Amerikában kitérő örömmel fogadták, mert remélik, hogy a kisfiú vigasztalni fogja szülőit az elvesztett gyermekük helyett. Lindbergh örömtől reszkető hangon telefonon közölte a hírt ismerőseivel.

Revolveres rablótámadás Ujpesten. Augusztus hó 19-én, délután két órakor revolveres rablótámadás történt Ujpesten. A Deák Ferenc-utca és Kossuth Lajos-utca sarkán földszintes házban van a Kossuth-gyógyszertár. Délután két órakor a helyiségben egyedül volt Petres Antal 43 éves gyógyszerésze, aki egy receptet készített el. Egyszerre csak három fiatalember rontott be az üzletbe. Petres klugrott a kiszolgáló asztal mögött és utjakra állta. Az egyik támadó kezében revolver villant meg. A gyógyszerészség elkapta a kezét, de a fiatalember ebben a pillanatban elsütötte a fegyverét. A golyó Petres Antal gyomrába jutott. A gyógyszerészség hangos jajszóval véresen esett össze. A revolverdörrenésre kiugrott a benyilóból a gyógyszerész tulajdonosa, Illésy Ödön és a felesége. A fiatalberek erre hanyatt-homlok menekültek. Illésyné kiáltozására összesodóultak a járőrelők és az előkerült rendőrszemmel együtt üldözésbe vették. A támadók közül kettő egérutat nyert, míg a harmadik érdekes módon került rendőrkézre. A járőrelők figyelmesek lettek egy fiatalemberre, aki maga is hangosan kiabálta: „Fogják meg, fogják meg!” A segítségért kiabáló fiatalember a harmadik rabló volt, aki így akarta elterelni magáról a figyelmet. Véletlenül azonban éppen akkor fordult a sarkon egy államrendőrségi detektív, aki gyomrusnak tartotta a kiabáló fiatalembert, odalépett hozzá és belenyúlt a zsebébe. Legnagyobb meglepetésre töltött revolvért talált nála. A detektív erre elfogta a fiatalembert. A fiatalember eleinte ötlöt-hatolt, de rövidesen bevallotta, hogy ő volt az egyik támadó. Az előállított fiatalember, Bárány Ernő tizenkilencéves asztalossegéd, részletes vallomást tett. Elmondotta hogy társaival, Havlik Ferenc 19 éves asztalossegéddel és Steiner József 21 éves szabósegéddel Afrikába akartak menni, hogy kalandokat keressenek. Pénzüik azonban nem volt, elhatározták, hogy kirabolnak egy gazdag embert. Az újpesti kapitányság detektívjei azonnal hozzáfogtak a nyomozáshoz és hamarosan kézrekerítették Havlik Ferencet, a merénylőt, Tóth János borbélysegéddel és Farkas István soffórt. Steiner József szabósegéd még bujkál. Petres Antal gyógyszerészségét az újpesti mentők a Károlyi-kórházba vitték, ahol műtétet hajtottak végre rajta.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Vasárnap, augusztus hó 28-án. Állat- és kirakodóvásár: Kisújszállás, Tiszaföldvár. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Csökölly. — Ló- és kirakodóvásár: Budapest. — Kirakodóvásár: Szentmártonkúta.

Hétfőn, augusztus hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Dees, Dunaszekeső, Irsa, Jákóhalma, Kaposvár, Kisvárd, Köveskál, Lovászpata, Nagykőrös, Perkáta, Poroszló, Uszod, Vác. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Báté, Hatvan, Szécsény, Zalalövő.

Kedden, augusztus hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Háromfa, Iván, Nyiracsád, Tata. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Hatvan, Istvándi, Körösszeg, Szécsény.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

édes & ség

(Beküldte Jenei Sándor Soltról.)

2. Szórejtvény.

Férfinév Y a R (e=ö)

(Beküldte Ila Sándor Felsőmocsoládról.)

3. Szórejtvény.

szerszám S forma (l=n)

(Beküldte Csipai Mihály Csongrádról.)

4. Szórejtvény.

A aszpirin TŰZ S ūt M ÉT ÉT ÉT ÉT

(Beküldte Kovács Lukács Kisújszállásról.)

5. Szórejtvény.

díszedény mén (v=h)

(Beküldte Stier József Baranyaszentlőrincről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 38-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nines módunkban közölni.

A 32-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Névrejtvény: Zoltán. 2. Szórejtvény: Szebb jövőt! 3. Szórejtvény: Kendermagos. 4. Szórejtvény: Amíg élek, remélek. 5. Szórejtvény: Szentlélek.

Megejtették: Niklai István, Kovács Bálint, Lipéc György, Hegedüs Vince, Molnár Sándor, Máté Tóth Gyula, Kerekes Ferenc, Agragos Károly, Rédei József, Kiss Ferenc, Hajnal Sándor és Szücs Márton.

Jutalomkönyvet nyertek: Lipéc György (Timár), Máté Tóth Gyula (Kalocsa) és Hegedüs Vincze (Réde).

A 33-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 22-én.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAIC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínűs forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza, tiszai 77 kg-os 13.95—14.20, 78-as 14.10—14.35, 79-es 14.25—14.40, 80-as 14.35—14.60; felsőtiszai 77 kg-os 13.60—13.80, 78-as 13.75—13.95, 79-es 13.90—14.05, 80-as 14—14.20; jászszági 77 kg-os 13.60—13.90, 78-as 13.75—14.05, 79-es 13.90—14.15, 80-as 14—14.30; dunántúli 77 kg-os 13.20—13.45, 78-as 13.35—13.60, 79-es 13.50—13.70, 80-as 13.60—13.85; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 13.25—13.55, 78-as 13.40—13.70, 79-es 13.55—13.80, 80-as 13.65—13.90; fejméregyei 77 kg-os 13.25—13.50, 78-as 13.40—13.65, 79-es

13.55—13.75, 80-as 13.65—13.90. *Rozs*, pestvidéki 7.55—7.75, egyéb 7.60—7.90, *árpa*, takarmány elsőrendű 9.65—10, másodrendű 9.25—9.50, felvidéki sörárpa 10.50—11.50, egyéb sörárpa 10.30—11, *zab*, elsőrendű 10.75—11, másodrendű 10.50—10.75, *repece* 23.50—24, tiszai *tengeri* 14.60—14.75, *körpe* 7.50—7.60, *8-as liszt* 11.90—12.20, *biborhere* 40—46, *lenmag* elsőrendű 23.50—24, *kék mák* 63—65, *Vik-tória borsó* 20—22, *expressz-borsó* 14—16, *ősi borsó* 15—16, *lencse kis* 20—22, nagy 27—37, *száritott répaszelet* 12.75—13.25 pengő métermásánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza októberre 13.54—13.55, márciusra 14.74—14.76. *Rozs* októberre 8.38—8.41, márciusra 9.50—9.55. *Tengeri* májusra 8.97—9 pengő métermásánként.

A készárúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. jelentése.) *Biborhere:* A külföldi érdeklődés ismét élénkebb, de a készletek, főleg elsőrendű áruban már nagyon megesapattak. *Fehéremag:* irányzata a külföldön lanya és ugyiszólván nincs elhelyezési lehetőség, ára csökken. *Lucerna:* A második kaszálásból származó első minták beértek, de minőségileg gyengék. A harmadik kaszálás terméskültségei javultak. Bácskából és egyáltalán a Bánáthól érkezett hírek szerint jó termésre van kilátás. A franciaországi árak, melyek bizonyos tekintetben az itteni áralakulásra is irányadók, ezen magféléknél is, éppúgy mint a löheremagnál 10—20% kal csökkentek. *Löhre:* A piacra kerülő első tételek minősége megfelelő, az erdélyi jelentések a termésre vonatkozólag kedvezőek; ilyen helyzetnél a tavalyiaknál jóval alacsonyabb árrakkal kell számolni. *Szöszösbükköny:* Már nagyobb tételeket ajánlanak. Külföldre történt eladások még nem igen számottevők. Ugyanez vonatkozik a *pannonbükkönyre* is, melynek ára ezidén nagyon alacsony szinten mozog. A gazdák részéről ősi vetési magvaknak, mint *biborhere*, *szöszösbükköny*, *ősziborsó*, *pannonbükköny*, élénkebb kereslete van, ugyiszólván fűmagvaknak és fűmagkeverékeknek is. A *budapesti ár- és értéktörzs hivatalos jegyzései nyers árúért 100 kg-onként budapesti paritásban:* *repece* 23—24, *lenmag* 23—24, *biborhere* 40—46, *kékmák* 63—65 pengő.

Liszt. A *nyílt piacokon:* *Buzadara* 46—50, duplanullás finom tészaliszt 40—44, nullás 38—44, kettős főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. *Árpa* 10, *borsóháj* 10, *borsókörpa* 10, *buzakonykó* 9, *konkolydara* 9, *lenmagpogácsa* 17, *napraforgópogácsa* 15.50, *repecepogácsa* 10.50, *rozskonykó* 9, *rozskörpa* 8.50, *rozsocsu* 8.50, *rozstakarmányliszt* 12.50, *szőjababpogácsaliszt* nagyban 23, *szőjababpogácsaliszt* kicsinyben 25, *tökmagpogácsa* 19 pengő métermásánként.

Takarmányvásár. Réti széna elsőrendű 7.25, másodrendű 5.50—6.20, harmadrendű csomagolásra 4—5.30, muharszéna 4—6.50, lucernaszéna 6—8.50, zabosbükkönyszéna 5, alomszalma elsőrendű 4, alomszalma másodrendű 3.80 pengő métermásánként.

Borjús vásár. Élő borjúk, belföldi szopós elsőrendű 0.60—0.66, kivételesen 0.70, másodrendű 0.54—0.59, harmadrendű 0.45—0.53 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Tenyészmarhák és járműokörök. Elsőrendű belföldi járműokör (tarka) 0.44—0.48, elsőrendű belföldi járműokör (fehér) 0.44—0.48, 1½ éves üszök 0.40—0.45, 1½ éves tinók 0.35—0.40, fiatal, friss fejős tehén 0.60—0.70 pengő kilogrammonként.

Juhárak. Külföldiek megfelelő prima, fiatal kistogás ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli súlyban 40—50 fillér, prima hizott bárányok, páronként 75 és 80 kg közötti súlyban 40—45 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Vágómarhávájár. Ökor középminőségű 38, bika középminőségű 34, tehén középminőségű 32—38, gyengébb 28 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertés vásár. Könnyű sertés 104—114, közepes 114—122, nehéz 122—129, keresztezett 124 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Husvásár. *Marhahus* a *nyílt piacokon:* Rostélyos, vastagbátaszín, felsál, fehércsénye, stb. 120—220, fartó, lapoca, puhabátaszín 120—220, csontos oldalas, tarja 100—160, szegye 80—120, gulyásnak való 60—120, nyelv 150—200 fillér kilogrammonként. — *Borjúk:* Felszeletelt comb 180—220, sütnivaló 100—200, pörköltnek való 60—120 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús:* Juhcomb 140—200, gerince, lapoca 120—160, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — *Sertéshús:* Friss karaj 180—260, comb, tarja, lapoca 170—190, oldalas 120—170, füstölt karaj, lapoca, tarja, oldalas 150—320, olvasztani való szalonna 176—200, sózott kenyérszalonna 150—180, füstölt 180—220, háj 184—220, tepertő zsíros 160—200, sertészsír 176—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a *nyílt piacokon:* Tyúk 180—340, csirke 80—260, ruca 150—250 fillér darabonként, ludmáj 400—800

fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Teatojás 7—8, főző 6—7 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a *nyílt piacokon:* Harsca 280—400, ponty 180—280, kárász 100—140 fillér kilogrammonként. — *Rák* 10—80 fillér darabonként, nagyság szerint.

Tej és tejtermékek. A *nyílt piacokon:* Teljes tej 34, lefőlözött 14, aludt tej 100, tejszín 180—220, tejföl 120—200 fillér literenként, centrifugált teavaj főmben 280—320, 10 dkg-os csomagolásban 320—380, főző vaj 280—300, szedett vidéki 280—300, tehéntúrú 80—120, sovány tehéntúrú 40—70, juhtúrú 200—280, kevertúrú 140—200, juhsajt 160—220, hazai ementáli sajt 260—400, hazai trappista 180—280 fillér kilogrammonként.

Szárzafűzélék és szárzafűzészta. A *nyílt piacokon:* Lencse 32—80, hántolt felebszó 46—80, aprózsmú fehérbab 24—32, nagyszemű 44—100, szines 34—48, finom árpa 70—100, durva 48—68 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A *nyílt piacokon:* Sárgarépa csomója 4—12, petrezselyem 2—10, zeller darabja 2—8, kalarábé kilogrammja 16—20, karfiol 80—120, makói vöröshagyma 12—16, közönséges 8—12, fokhagyma 26—80, cékla 10—24, fejeskáposzta 5—12, savanyított káposzta 26—36, kelkáposzta 4—12, vöröskáposzta 16—30, fejessaláta darabja 4—10, torma kilogrammja 60—180, nyári rózsburgonya 8—12, Ella 7—8, kifli 14—20, tömör esipergekomba 140—288, szegfűgomba 160—240, éti vargánya 160—180, tinórugomba 200—240, feketeetek 6—20, ugorka savanyítani való 6—24, salátának való 4—8, kovászos 25—40, zöldpaprika kicsi darabja 1—2, nagy 1—4, főzöttök 4—8, gyalut 8—16, vajbáb hüvelyes 10—30, kifejtett 30—50, zöldborsó hüvelyes 40—70, kifejtett 100—200, paradicsom 6—14, konzerv literje 80—100, sókka 10—16, paraj tisztított 10—18 fillér kilogrammonként, zöld tengericsó darabonként 2—6 fillér.

Gyümölcs. A *nyílt piacokon:* Közönséges alma 16—80, közönséges körte 18—100, befőznivaló 40—60, vörös szilva 12—30, nemes szilva 40—100, közönséges 16—40, befőzni való ringló 28—40, kajszinbarack befőzni való 70—80, kajszinbarack 16—100, őszibarack 30—160, befőzni való 60—120, csemegegyümölcs 40—80, fajgörögdiénye 16—24, közönséges 10—14, fajsárga 20—30, közönséges 10—20, szilvaiz 96—160, gyümölcsiz 140—360, dióbel 280—400, mogyoró héjazott 360—480, mandula héjazott 440—660 fillér kilogrammonként, citrom 10—14 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz és házi szappan. A *nyílt piacokon:* Édesnemes paprika 320—360, félédes gulyás 280—320, rózspaprika 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 140—160, kék mák 120—140, pergetett méz 120—140, házi szinzsappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac változatlanul csendes. Az elég jó terméklátások miatt mindenki csak a legszükségesebb mennyiségeket fedezi, nagyobb vásárlások nincsenek. Az árak falusi árunál hektoliterfokonként 1.10, uradalmi tételeknél és jobb minőségű árunál 1.20—1.40 pengő között mozognak.

Fapiac. *Fenyőfában* az árak csendes üzletmenet mellett változatlanok. Az osztrák provizórium alapján átveendő 600 vagonra sokkal több igénylés érkezett be, úgy, hogy a kért behozatali engedélyeknek csak egy részét lehetett megadni. *Tűzfűzfában* főleg bükkfát keresnek, amelynek ára, a kis kínálat hatása alatt, a termelőikkel való forgalomban 290—295 pengőre emelkedett, amíg cser- és tölgyfát nagy tételekben 225—230, egyres vagonokban 340—345 pengőért kínálnak budapesti paritásban. Jó keresletnek örvend az akáchasab is, amelyért Budapesten 270—275 pengőért fizetnek. *Keményfűzfában* alig van kereslet. A MÁV. küszöbön álló talpfavésznyártárgalása iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi augusztus hó 22-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 19.80 (20.20); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.29 (2.31); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Cseh korona 16.96 (17.06); francia frank 22.30 (22.50); szerb dinár 9.95 (10.07); oláh leu 3.46 (3.56); lengyel zloty 63.95 (64.45); olasz lira 29.90 (30.20) fillér.

Szinárany kilogrammja 5000 (5015) pengő; **Napoleon-arany** darabja 30.85 (30.90) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen

37 éve a világot uraló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat havi 20 pengő részletre. Kerékpáralkatrészeket minden gyártmányú kerékpárhoz nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-nagykereskedés. Budapest, József-körút 41. szám.

— Alapítva 1869 —